

La família

Jesús-Àngel Prieto

Introducció

La **ciutat** va aparèixer en el creuament de camins com a conseqüència de la necessitat d'**intercanvi**; és el lloc on apareixen els primers mercats, on s'estableix la transmissió oral, on neix la crítica, la consciència ciutadana i els nous valors cívics.

Però la ciutat s'envolta d'una muralla. Els seus ciutadans gaudeixen d'uns privilegis i de protecció de l'exterior, per tant, també crea **exclusió**.

La ciutat és, sobretot, el lloc on apareix l'educació, la urbanitat, el **civisme**. És una societat en petit que vol perpetuar-se a través d'uns ciutadans que transmeten, generació rera generació, una manera de viure, uns codis d'actuació i una filosofia moral.

Aquest procés d'inculturació es fa a través de diverses entitats al llarg de la vida del nou ciutadà:

- La família
- L'escola
- L'espai urbà, la ciutat (els carrers, les normes viàries, els serveis, la convivència)
- la producció cultural (la música, el cinema, el teatre, les festes)
- les institucions socials (les associacions, els partits polítics)

La família

És evident que la família ha sofert molts canvis. La **família rural** era una **unitat de producció** i de transmissió dels valors tradicionals, reproductora dels esquemes socials, on les coses es plantejaven a **llarg termini** i s'imposaven, molt sovint, de manera coercitiva. Tots els membres de la família (família àmplia) estaven implicats en la producció i en la seva pervivència, i era l'entrenament en les pràctiques professionals pròpies de l'ofici familiar, la principal preocupació educativa.

Les **famílies urbanes** actuals són, sobretot, una **unitat de consum**, on la cultura que impera és la de la **immediatesa**, l'usar i llençar, on hi ha més tolerància (sovint confosa amb una absència de límits). El treball dels dos progenitors (quan hi són) i les condicions laborals fan que la família necessiti i delegui en la institució escolar una part molt important de l'educació dels seus fills. Per altra banda la manca de responsabilitat directa en el futur professional dels fills fa que la família nuclear urbana tingui poques eines d'interrelació amb la preparació laboral d'aquests.

Però l'escola no pot assumir sola aquests dèficits, perquè encara està pensada sobre la base d'una família molt estructurada (per exemple, els horaris escolars estan dissenyats pensant en què un dels dos progenitors amb una disponibilitat horària àmplia). És necessari retornar als pares l'autèntica responsabilitat de l'educació dels seus fills i **repensar la relació família-escola**, així com debatre amb tot el col·lectiu social que és el que esperem dels nostres fills, dels futurs ciutadans.